

AMMATTIKORKEAKOULUN TOIMILUVAN MUUTTAMINEN

1 Säädöspohja

Ammattikorkeakoululain (932/2014) 7 §:n mukaan ammattikorkeakoulutoiminta edellyttää toimilupaa. Toimiluvan myöntää valtioneuvosto. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ammattikorkeakoulu on koulutustarpeen vaatima ja että hakijalla on toiminnan laatu, vaikuttavuus ja tehokkuus huomioon ottaen taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien asianmukaiseen järjestämiseen.

Toimiluvan saajalla on oikeus harjoittaa ammattikorkeakoulutoimintaa toimiluvassa määrätyn koulutustehtävän mukaisesti. Toimiluvassa voidaan määrätä ammattikorkeakoululle myös sen tehtäviin kohdistuvia kehittämis- ja muita velvollisuuksia.

Valtioneuvosto voi muuttaa toimilupaa tai peruuttaa sen, jos koulutustarpeen olennaiset muutokset tai muut ammattikorkeakoulutoimintaan liittyvät olennaiset syyt sitä edellyttävät taikka, jos ammattikorkeakoulu ei täytä edellä mainittuja säädettyjä edellytyksiä.

Ammattikorkeakoululain 8 §:n 1 momentin mukaan ammattikorkeakoulun toimiluvassa määrätään siitä, mitä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintotunnuksia ammattikorkeakoulun tulee antaa (*koulutusvastuu*). Toimiluvassa voidaan tarvittaessa myös täsmentää tutkintokohtaista koulutusvastuuta. Lisäksi toimiluvassa määrätään siitä, mitä ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintotunnuksia ammattikorkeakoulu voi antaa.

2 Toimiluvan muutoshakemukset

Ammattikorkeakoulut ovat opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä tehneet koulutusvastuuesityksiä syksyllä 2021 seuraavasti:

1 Kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinto

- Hämeen ammattikorkeakoulu esittää artemi (AMK) sijaan muotoilija (AMK) –koulutusvastuuta

2 Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto

- Centria-ammattikorkeakoulu, Metropolia-ammattikorkeakoulu ja Savonia-ammattikorkeakoulu esittävät tradenomi (AMK) -koulutusvastuun osalta lisättäväksi täsmennyksiä tietojenkäsittely

3 Tekniikan ammattikorkeakoulututkinto

- Turun ammattikorkeakoulu esittää rakennusarkkitehti (AMK) –koulutusvastuuta

- Karelia-ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Novia esittävät insinööri (AMK) -koulutusvastuun osalta lisättäväksi täsmennystä tieto- ja viestintäteknikka
- Lab-ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu insinööri (AMK) -koulutusvastuun osalta lisättäväksi täsmennystä sähkö- ja automaatiotekniikka
- Savonia-ammattikorkeakoulu esittää insinööri (AMK) -koulutusvastuun osalta lisättäväksi täsmennystä tuotantotalous
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu esittää rakennusmestari (AMK) –koulutusvastuuta.

3 Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

- Diakonia-ammattikorkeakoulu ja Tampereen ammattikorkeakoulu esittävät suuhygienisti (AMK) - koulutusvastuuta
- Karelia-ammattikorkeakoulu esittää toimintaterapeutti (AMK) –koulutusvastuuta
- Laurea-ammattikorkeakoulu esittää kuntoutuksen ohjaaja (AMK) –koulutusvastuuta
- Satakunnan ammattikorkeakoulu esittää terveydenhoitaja (AMK) –koulutusvastuuta

4 Liikunnan ammattikorkeakoulututkinto

- Jyväskylän ammattikorkeakoulu esittää liikunnanohjaaja (AMK) –koulutusvastuuta

5 Tekniikan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

- Tampereen ammattikorkeakoulu esittää rakennusarkkitehti (YAMK) -koulutusvastuuta

Ammattikorkeakoulut ovat täydentäneet esityksiään opetus- ja kulttuuriministeriön 3.12.2021 lisäselvityspyynnön johdosta. Ministeriö on pyytänyt lisäselvityksiä Karelia-ammattikorkeakoululta, Laurea-ammattikorkeakoululta, LAB-ammattikorkeakoululta, Satakunnan ammattikorkeakoululta, Savonia-ammattikorkeakoululta, Tampereen ammattikorkeakoululta ja Turun ammattikorkeakoululta. Lisäselvityspyinnöt ovat liittyneet uusien koulutusvastuiden toteutuksen edellytyksiin. Ammattikorkeakouluja on pyydetty toimittamaan esitetystä koulutusvastuusta kustannusarvio (ml. henkilöstö ja sen lisästarpeet) ja rahoitussuunnitelma ulottuen koulutuksen suunnittelu- ja käynnistysvaiheesta (vuodet 2022–2023) kymmenen vuoden päähän. Opetus- ja kulttuuriministeriö on saanut pyytämänsä lisäselvitykset 9.12.2021 mennessä. Ammattikorkeakoulut ovat selvityksissään tuoneet esiin koulutusvastuuesitystensä kustannukset sekä suunnitelmat rahoituksesta pyydetyllä tarkastelukaudella. Ammattikorkeakoulujen selvitysten perusteella uudet koulutusvastuut eivät edellytä opetus- ja kulttuuriministeriön lisärahoitusta.

3 Lausuntopalaute

Lausunnon antaneista ammattikorkeakouluista suurin osa käsitteli lausunnoissaan kaikkia tehtyjä koulutusvastuuesityksiä yhtenä ryhmänä. Kaikkia tehtyjä esityksiä kannattivat Hämeen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Karelia ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu. Vaasan ammattikorkeakoululla, Savonia-ammattikorkeakoululla ja LAB-ammattikorkeakoululla ei ollut huomauttamista tehtyihin esityksiin. Lausunnoissa painottui ammattikorkeakoulujen alueellinen

tehtävä ja niiden oma asiantuntemus koulutustarvetta arvioitaessa. Lapin ammattikorkeakoulu, Laurea ammattikorkeakoulu ja Tampereen ammattikorkeakoulu eivät ottaneet kantaa muiden ammattikorkeakoulujen yksittäisiin esityksiin. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ei pidä hyvänä kehityskulkuna sitä, että koulutusvastuita laajentamalla pirstotaan koulutuskenttää ja rahoitusta tilanteessa jossa, ikäluokkien pienemisen vaikutukset korkeakoulujen toimintaan ovat näköpiirissä lähitulevaisuudessa. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulu painottivat, että korkeakoulujen välisellä yhteistyöllä ja työnajolla voidaan vastata koulutustarpeisiin huomattavasti kustannustehokkaammin kuin laajentamalla koulutusvastuita.

Karvi painotti lausunnossaan, että koulutuksen laadun tulisi olla keskiössä, kun päättään korkeakoulujen koulutusvastuiden laajennuksista. Keskeisessä roolissa ovat pätevät ja riittävät henkilöresurssit, jotka vastaavat koulutuksen suunnittelusta, toteutuksesta sekä kehittämisestä. Koulutusjärjestelmän kykyä vastata jatkuvan oppimisen haasteisiin äkillisissä rakennemuutostilanteissa koskevan arvioinnin alustavien tulosten perusteella korkeakoulujen keskeinen haaste työikäiselle väestölle suunnattujen koulutuspalveluiden toteuttamisessa työelämän nopeissa muutostilanteissa on sopivan opetushenkilöstön löytäminen ja rekrytointi tilanteissa, joissa uutta koulutusta tarvitaan nopeasti ja työvoimapulan toimiala on pitkälle erikoistunut. Pätevien henkilöstöresurssien lisäksi laadukas korkeakoulutus tarvitsee ajantasaiset oppimisympäristöt, tutkimusinfrastruktuurin ja työelämäyhteydet, ja näiden kaikkien edellytysten tulisi täyttyä.

Työmarkkinajärjestöistä Akava, Sivistystyönantajat, EK ja Teknologiateollisuus eivät ottaneet kantaa yksittäisiin esityksiin. Teknologiateollisuus ry katsoo, että korkeakoulujen vahvuuksiin perustuva verkostomainen kehittäminen on koulutusvastuisiin nähden ensisijainen ratkaisu osaajatarpeisiin. Myös Akava painottaa, että uudet koulutusvastuut eivät saa olla ainoa keino vastata alueilla tunnistettuihin osaajatarpeisiin ja korkeakoulutusta ei pidä valjastaa ainoastaan alueiden työvoimatarpeiden täyttäjiksi. EK painottaa, että koulutusta ei pidä laajentaa ilman myös pitkällä tähtäimellä laadun turvaavia resursseja sen enempää olemassa olevissa yksiköissä kuin uusilla koulutusvastuilla ja että osaajapula on paitsi määrällinen, myös laadullinen kysymys. STTK pitää ammattikorkeakoulujen koulutusvastuiden muuttamista yhtenä tapana vastata osaajatarpeisiin pidemmällä tähtäimellä. JHL ry:n näkemyksen mukaan ammattikorkeakoulujen koulutusvastuita ei voida lisätä ilman merkittäviä lisäpanostuksia ammattikorkeakoulujen resursseihin. OAJ ja Tieteentekijöiden liitto eivät ottaneet kantaa ammattikorkeakoulujen koulutusvastuuesityksiin.

Liiketalouden ja tekniikan ammattikorkeakoulututkintoja koskevistä ICT-alan koulutusvastuuesityksistä Teknologiateollisuus huomauttaa, että kaikki hakemukset ovat ammattikorkeakouluilta, jolla on jo tietotekniikan insinööriopetus ja hakemus koskee tietojenkäsittelyn tradenomien koulutusta tai päinvastoin. Teknologiateollisuuden mukaan näissä tapauksissa alueen osaamistarpeisiin vastaamisen tulisi olla mahdollista myös nykyisten koulutusvastuiden kautta. Uuden tai puuttuvan asiantuntemuksen tuomiseksi alueelleen tulisi korkeakoulujen hyödyntää aiempaa aktiivisemmin yhteistyötä ja ristiinopiskelusopimuksia kumppanikorkeakoulujen kanssa. Tradenomiliitto huomauttaa, että nopein tapa vastata akuuttiin ICT-alan osaajapulaan on täydennys- ja erikoistumiskoulutus ja katsoo, että useilla alueilla tradenomien koulutusmäärät ovat liian suuria alueen väestöpohjaan verrattuna, eikä näillä alueilla opiskelijoille riitä

opintoja tukevia harjoittelupaikkoja tai valmistuville työpaikkoja. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ei puoltanut esityksiä liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto, tradenomi (AMK), tietojenkäsittely –koulutusvastuun laajentamisesta uusiin ammattikorkeakouluihin. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu vastustaa LAB-ammattikorkeakoulun esitystä sähkö- ja automaatiotekniikan täsmennyksen lisäämisestä ja tarjoutuu lisäämään sisäänottoaan ja tekemään opetusyhteistyötä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa Lahden alueen koulutustarpeisiin vastaamiseksi. Turun yliopisto puoltaa esitystä sähkö- ja automaatiotekniikan täsmennyksen lisäämisestä Turun ammattikorkeakoulun koulutusvastuuseen.

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoja koskevista koulutusvastuuesityksistä Tehy ry kannattaa Karelia ammattikorkeakoulun esitystä toimintaterapeutti (AMK), Laurea-ammattikorkeakoulun esitystä kuntoutuksen ohjaaja (AMK), Satakunnan ammattikorkeakoulun esitystä terveydenhoitaja (AMK) sekä Tampereen ammattikorkeakoulun esitystä suuhygienisti (AMK) koulutusvastuiden lisäämistä kyseisille ammattikorkeakouluille perustuen työvoimatarpeisiin ja ammattikorkeakoulujen osaamiseen kyseisillä aloilla. Myös Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi ja Talentia ry kannattavat kuntoutuksen ohjaaja (AMK) koulutusvastuun lisäämistä Laurea-ammattikorkeakoululle. Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumin mielestä alueellinen työvoimatarve puoltaa myös toimintaterapeutti (AMK) koulutusvastuun myöntämistä Karelia-ammattikorkeakoululle. Tehy ry ei puolla Diakonia-ammattikorkeakoulun esitystä suuhygienisti (AMK) koulutusvastuun lisäämistä ammattikorkeakoululle esitetystä aikataulussa. Metropolia ammattikorkeakoulu huomauttaa, että suuhygienistikoulutus vaatii merkittäviä investointeja ja erityisosaamista ja katsoo, että alueellisiin tarpeisiin voitaisiin vastata myös kertaluontoisilla alueellisilla koulutustoteutuksilla, jossa koulutuksen antaisi jo koulutusvastuun omaava ammattikorkeakoulu.

Liikunnan ammattikorkeakoulututkintoa koskevaa Jyväskylän ammattikorkeakoulun liikunnanohjaaja (AMK) koulutusvastuuesitystä vastustavat Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu katsoo, että kustannuksiltaan suhteellisen kallista liikunnan koulutusta ei tule sirpaloida uusiin, pieniin yksiköihin, vaan vahvistaa suurempia osaamiskokonaisuuksia ja nykyisten korkeakoulujen välistä yhteistyötä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu painottaa, että nykyistä suuremmalle määrälle säännönmukaisesti järjestettyä liikunnanohjaajakoulutusta ei ole työvoimatarvetta.

4 Esitys

4.1 Myönteiset päätökset

Koulutus- ja osaamistason nostaminen sekä eri alojen ja alueiden osaajapulaan vastaaminen ovat pääministeri Marinin hallitusohjelman tavoitteita. Hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa lisätään yhteensä noin 12 000 aloituspaikkaa vuosina 2020–2022. Korkeakoulut ovat sekä valtakunnalliseen että eri alueiden osaajapulaan vastaamiseksi myös lisänneet opetusyhteistyötä. Opetusyhteistyö ja aloituspaikkojen lisääminen vähentävät tarvetta laajamittaisiin koulutusvastuunmuutoksiin.

Esitetään, että valtioneuvosto muuttaa toimilupia seuraavasti:

4.1.1 Jyväskylän AMK Oy:n koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien tekniikan ammattikorkeakoulututkinto, rakennusmestari (AMK).

Uusi rakennusmestari (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu myönnetään hakemuksen mukaisesti.

Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin (9/2021) mukaan rakennusalan työnjohtajien kysyntä ja tarjonta vaihtelevat eri puolilla Suomea. Keski-Suomen alueella kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Koulutusvastuu on tällä hetkellä 10:llä ammattikorkeakoululla.

Koulutuksen käynnistäminen vahvistaa Jyväskylän ammattikorkeakoulun rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutusta. Keväällä 2021 Rakennusteollisuus ry tekemän valtakunnallisen rakennusalan osaamistarveselvityksen mukaan osaajapula rakennusosalalla on jatkunut suhdannevaihteluista huolimatta. Erityisesti puutetta on rakennustyömaan työnjohtajista, projektipäälliköistä ja suunnittelijoista, jonka työtehtävät ovat rakennusmestarin osaamisprofiilin mukaisia. Ammattikorkeakoulun tulee huolehtia koulutuksen vetovoimasta ja riittävästä opiskelijamäärästä.

4.1.2 Karelia-ammattikorkeakoulu Oy:n koulutusvastuuseen lisätään 1.1.2023 lukien sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, toimintaterapeutti (AMK)

Uusi toimintaterapeutti (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu myönnetään hakemuksen mukaisesti.

Toimintaterapeutti (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu on tällä hetkellä viidellä ammattikorkeakoululla (Arcada, Jyväskylä, Metropolia, Oulu ja Turku). Koko Suomen väestö ikääntyy nopeasti, ja Pohjois-Karjala on väestöpohjaltaan nopeimmin ikääntyvä maakunta. Toimintaterapeuttikoulutusta ei järjestetä Itä-Suomen alueella, ja Pohjois-Karjalan alueella on haasteita saada koulutettua työvoimaa.

Toimintaterapeuttikoulutus kytkeytyy tiiviisti Karelia-ammattikorkeakoulun strategiaan tavoitteisiin ja vahvistaa ikäosaamiseen profiloitumista. Toimintaterapeuttikoulutus täydentää ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden koulutustarjonnan kokonaisuutta Pohjois-Karjalan ja lähimaakuntien ikääntyvän ja monisairaana väestön tarpeisiin vastaamiseksi.

4.1.3 Karelia-ammattikorkeakoulu Oy:n tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.1.2023 lukien täsmennys tieto- ja viestintätekniikka

Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin (9/2021) mukaan tietoliikenteen ja tietotekniikan insinöörien kysyntä ja tarjonta vaihtelevat eri puolilla Suomea. Pohjois-Karjalan alueella tietoliikenteen ja tietotekniikan insinöörien kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Koulutusvastuu on tällä hetkellä 14:llä ammattikorkeakoululla.

ICT-alan osaajista on valtakunnallisesti työvoimapulaa. Koulutuksen käynnistäminen vahvistaa Karelian nykyistä profiilia ja edesauttaa alan osaajien jäämistä alueelle. Lisäksi koulutusvastuu syventää Karelian osallistumista kansainvälisen yhteistyön Eurooppalaiset yliopistot –aloitteeseen kuuluvaan viiden korkeakoulun Innovations of Regional Sustainability –verkostossa.

Tietoliikenteen ja tietojenkäsittelyn koulutusta on lisätty yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa vuosina 2020–2021 yhteensä yli tuhannella aloituspaikalla. Lisäksi vuodelle 2022 tehtävien lisäysten jälkeen kohdennetaan lisäaloituspaikkoja tietoliikenteen ja tietojenkäsittelyn alalle vajaa tuhat.

4.1.4 Lab-ammattikorkeakoulu Oy:n tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien täsmennys sähkö- ja automaatiotekniikka

Sähkö- ja automaatiotekniikan asiantuntijoista on pulaa valtakunnallisesti ja erityisesti LAB:n toiminta-alueella. Sinänsä koulutustarpeisiin voitaisiin vastata olemassa olevilla koulutusvastuilla korkeakoulujen yhteistyöllä, mutta uusi koulutusvastuu vahvistaa LAB:n ja LUT:n yhteistyötä ja osaa-mispohjaa laadukkaalle koulutukselle ja TKI-työlle.

4.1.5 Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, kuntoutuksen ohjaaja (AMK)

Uusi kuntoutuksen ohjaaja (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu myönnetään hakemuksen mukaisesti.

Koulutustarve on olemassa, koska kuntoutuksen merkitys ja tarve kasvaa tulevaisuudessa ja kuntoutuspalveluiden tarve on erityisesti Etelä-Suomessa suuri väestöpohjan perusteella. Alan työmarkkinajärjestöt ja kansallinen alan kehittämisfoorumi suhtautuvat esitykseen myönteisesti. Laurean muu sosiaali- ja terveystieteiden koulutustarjonta, erityisesti fysioterapia ja sosiaalialan koulutukset, tukevat uuden koulutusvastuun toteuttamista.

4.1.6 Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy:n tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien täsmennys tieto- ja viestintätekniikka

Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin (9/2021) mukaan tietoliikenteen ja tietotekniikan insinöörien kysyntä ja tarjonta vaihtelevat eri puolilla Suomea. Satakunnan alueella tietoliikenteen ja tietotekniikan insinöörien kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Koulutusvastuu on tällä hetkellä 14:llä ammattikorkeakoululla.

ICT-alalla on valtakunnallinen osaajapula. Sinänsä koulutustarpeisiin voitaisiin vastata olemassa olevilla koulutusvastuilla korkeakoulujen yhteistyöllä, mutta koulutuksen käynnistäminen vahvistaa SAMK:n nykyistä profiilia automaation ja tekoälyn kouluttajana ja edesauttaa alan osaajien jäämistä alueelle. Satakunnan alueen toimijoiden mukaan alueella on pulaa IT-henkilös-

töstä, mistä johtuen alueen toimijat näkevät koulutusvastuun alueen toiminnan kehittämisen kannalta välttämättömäksi. Ammattikorkeakoulun tulee huolehtia koulutuksen vetovoimasta ja riittävästä opiskelijamäärästä.

5.1.7 Savonia-ammattikorkeakoulu Oy:n liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää tradenomi (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.1.2023 lukien täsmennys tietojenkäsittely

Itä-Suomen alueella ICT-alan osaajista on krooninen pula. Sinänsä koulutustarpeisiin voitaisiin vastata olemassa olevilla koulutusvastuilla korkeakoulujen yhteistyöllä, mutta uusi koulutusvastuu vahvistaa Itä-Suomen korkeakoulujen yhteistyötä ja osaamispohjaa laadukkaalle koulutukselle ja TKI-työlle.

4.1.8 Savonia-ammattikorkeakoulu Oy:n tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.1.2023 lukien täsmennys tuotantotalous

Alan osaajista on pitkäaikaista tarvetta. Sinänsä koulutustarpeisiin voitaisiin vastata olemassa olevilla koulutusvastuilla korkeakoulujen yhteistyöllä, mutta uusi koulutusvastuu vahvistaa ammattikorkeakoulun osaamispohjaa laaja-alaisena tekniikan alan kouluttajana ja alueen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

4.1.9 Tampereen ammattikorkeakoulu Oy:n koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, suuhygienisti (AMK)

Ammattibarometrin (9/2021) mukaan suuhygienisteista on pulaa suuressa osassa maata, myös Pirkanmaalla. Erityisesti pulaa on Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa. TAMK:illa on hyvät opetusresurssit kaikilla sosiaali- ja terveysalan sektoreilla. TAMKilla on omien oppimisympäristöjen lisäksi Tampereen yliopiston ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa muita opetuksessa hyödynnettäviä tiloja. Yhteistyö Tampereen yliopiston ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa muodostaa vahvan osaamiskeskittymän ja antaa hyvät edellytykset uuden koulutusvastuun toteuttamiselle.

4.1.10 Turun ammattikorkeakoulu Oy:n tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien täsmennys sähkö- ja automaatiotekniikka

Ammattibarometrin (9/2021) mukaan sähkö- ja automaatiotekniikan insinöörien kysyntä ja tarjonta ovat tällä hetkellä tasapainossa Varsinais-Suomessa. Vaikka sähkö- ja automaatiotekniikan osaajista ei ole tällä hetkellä pulaa Varsinais-Suomessa, pitkäaikaista pulaa osaajista on suuressa osassa maata. Uusi koulutusvastuu vahvistaa ammattikorkeakoulun tekniikan alan koulutuskokonaisuutta ja profiilia sekä hajauttaa valtakunnallisesti tekniikan alan koulutusta. Ammattikorkeakoulun tulee kuitenkin huolehtia koulutuksen vetovoimasta ja riittävästä opiskelijamäärästä.

4.1.11. Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademin tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaan koulutusvastuuseen lisätään 1.8.2023 lukien täsmennys tieto- ja viestintätekniikka (informations- och kommunikationsteknik).

Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin (9/2021) mukaan tietoliikenteen ja tietotekniikan insinöörien kysyntä ja tarjonta vaihtelevat eri puolilla Suomea. Koulutusvastuu on tällä hetkellä 14:llä ammattikorkeakoululla, joista ruotsinkielisenä Arcada ammattikorkeakoululla.

ICT-alalla on valtakunnallinen osaajapula. Valtakunnallisiin koulutustarpeisiin on mahdollista vastata olemassa olevilla koulutusvastuilla korkeakoulujen yhteistyöllä. Koulutuksen käynnistäminen vahvistaa Novian nykyistä profiilia Suomen suurimpana tekniikan alan ruotsinkielisen ammattikorkeakoulutuksen tuottajana.

Pohjanmaan alueen toimijoiden mukaan alueella on pulaa IT-henkilöstöstä, minkä on nähty hidastavan elinkeinoelämän kehitystä. Vaasan seudun energiaklusterin digitalisoituminen on lisännyt merkittävästi tietoteknisen osaamisen tarvetta Pohjanmaan alueella. Uusi koulutusvastuu vahvistaa ammattikorkeakoulun tekniikan alan koulutuskokonaisuutta ja profiilia sekä vastaa osaltaan tietotekniikan osaajien tarpeeseen. Ammattikorkeakoulun tulee huolehtia koulutuksen vetovoimasta ja riittävästä opiskelijamäärästä.

4.2 Kielteiset päätökset

Esitetään, että valtioneuvosto antaa muihin hakemuksiin kielteisen päätöksen. Koulutusvastuun laajentamiseen ei näiltä osin ole ammattikorkeakoululain 7 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä, koska toimiluvan muuttamista ei voida perustella koulutustarpeen olennaisilla muutoksilla tai muilla ammattikorkeakoulutoimintaan liittyvillä olennaisilla syillä.

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto, tradenomi (AMK), tietojenkäsittely/ Centria, Metropolia

Tietojenkäsittelyn koulutusvastuu on tällä hetkellä 15:llä ammattikorkeakoululla. Valtakunnalliseen ja Itä-Suomen osalta krooniseen osaajapulaan vastataan myöntämällä koulutusvastuu Savonia-ammattikorkeakoululle. Tietojenkäsittelyn koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen määrää ei ole pääkaupunkiseudulla tarkoituksenmukaista lisätä. Koulutusta on laajennettu pääkaupunkiseudun tietojenkäsittelyn tradenomikoulutusta antavissa ammattikorkeakouluissa.

Tietoliikenteen ja tietojenkäsittelyn koulutusta on lisätty yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa vuosina 2020–2021 yhteensä yli tuhannella aloituspaikalla. Lisäksi vuodelle 2022 tehtävien lisäysten jälkeen kohdennetaan lisäaloituspaikkoja tietoliikenteen ja tietojenkäsittelyn alalle vajaa tuhat.

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, suuhygienisti (AMK) / Diak

Uuden suuhygienistikoulutuksen aloittaminen vaatisi vahvan yhteistyön myös hammaslääketieteellisen koulutuksen kanssa. Suuhygienistikoulutus vaatii merkittäviä investointeja ja erityisosaamista. Diakonia-ammattikorkeakoululla ei ole liittäviä resursseja koulutuksen aloittamiseksi ilman OKM:n lisärahoitusta.

Valtakunnalliseen osaajapulaan vastataan myöntämällä koulutusvastuu Tampereen ammattikorkeakoululle. Suuhygienistien alueellisiin tarpeisiin voidaan vastata lisäksi kertaluonteisesti kouluttamalla suuhygienisteja ns. satelliittikoulutusmallin avulla, mikä ei edellytä koulutusvastuun myöntämistä Diakonia-ammattikorkeakoululle.

Kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinto, artemi (AMK) -> muotoilija (AMK)/ Hamk

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy on aiemmin hakenut vastaavaa toimiluvan muutosta, ja valtioneuvosto on tehnyt asiassa kielteisen päätöksen 31.10.2019 ja 23.7.2020. Hakemuksen mukaisella muutoksella olisi vaikutusta valtion rahoituksen jakautumiseen kulttuurialan koulutusta järjestävien ammattikorkeakoulujen kesken. Muotoilija (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu on tällä hetkellä viidellä ammattikorkeakoululla ja artemi (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu kahdella ammattikorkeakoululla. Hakemuksessa ei ole esitetty koulutustarpeen varsinaista muutosta, johon esitys vastaisi. Tutkintonimikkeitä koskevat muutokset edellyttävät jatkovalmistelua asianomaisten ammattikorkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kesken. Asia ratkaistaan osana rahoitusmallivalmistelua seuraavaa korkeakoulujen sopimuskautta koskien. Koulutusvastuujärjestelmän uudistamisen valmistelussa on tarkoitus tarkastella eri koulutusalojen tutkintonimikkeiden kokonaisuutta. Siinä yhteydessä tarkastellaan tutkintonimikkeitä myös kulttuurialan osalta.

Liikunnan ammattikorkeakoulututkinto, liikunnanohjaaja (AMK)/Jamk

Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy on aiemmin hakenut vastaavaa toimiluvan muutosta, ja valtioneuvosto on tehnyt asiassa kielteisen päätöksen 31.10.2019 ja 23.7.2020.

Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin (9/2021) mukaan liikunnan- ja vapaaajan ohjaajien valtakunnallinen työvoiman kysyntä ja tarjonta ovat edelleen tasapainossa. Itä-, Pohjois- ja Etelä-Suomessa työvoiman tarjontaa on enemmän kuin kysyntää. Liikunnanohjaaja (AMK) -tutkintonimikettä koskeva koulutusvastuu on tällä hetkellä viidellä ammattikorkeakoululla, eikä koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen määrää ole koulutustarpeen näkökulmasta tarkoituksenmukaista lisätä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, terveydenhoitaja (AMK)/ Samk

Terveydenhoitajien työvoimatilanteen odotetaan pysyvän lähivuosina hyvänä. Terveydenhoitajaliitto on pitänyt esillä terveydenhoitajien liikakoulutusta. Tehy kannattaa ammattikorkeakoulun esitystä koulutuksen uudelleen käynnistämiseksi ehdotuksen mukaisesti perustuen alueen työvoimapulaan ja tulossa olevaan eläköitymiseen. Terveydenhoitajia toimii myös sairaanhoitajien tehtävissä. Vaikka Tehy kannattaa ehdotusta, sairaanhoitajapulatilanteessa painotuksen tulisi olla sairaanhoitajien lisäkoulutuksessa eikä pidempää koulutusta edellyttävien terveydenhoitajien koulutuksen laajentamisessa. Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy on luopunut terveydenhoitaja

(AMK) koulutusvastuusta vuodesta 2017 lukien. Koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen määrää ole tarkoituksenmukaista lisätä. Diakonia-ammattikorkeakoululla on kampus Porissa, jossa on tarpeen mukaan mahdollisuus käynnistää terveydenhoitajien koulutus.

Tekniikan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, rakennusarkkitehti (YAMK)/ Tampereen amk

Asia ratkaistaan koulutusvastuujärjestelmän uudistamisen valmistelun yhteydessä, jossa on tarkoitus tarkastella eri koulutusalojen tutkintonimikkeiden kokonaisuutta. Siinä yhteydessä tarkastellaan tutkintonimikkeitä myös rakennusalan osalta.

Tekniikan ammattikorkeakoulututkinto, rakennusarkkitehti (AMK)/ Turun amk

Koulutustarpeisiin voidaan lähtökohtaisesti vastata nykyisten koulutusvastuiden puitteissa. Koulutustarjontaa ei ole syytä hajauttaa. Rakennusarkkitehtikoulutus käynnistettiin uudelleen 2014. Koulutuksen käynnistämisestä on suhteellisen lyhyt aika ja tarvitaan enemmän tietoa valmistuneiden työelämään sijoittumisesta ja työelämän tarpeista ennen koulutuksen mahdollista laajentamista.

5 Vaikutukset

Hallituksen tavoitteena on edistää toimenpiteitä, joilla koulutuksen ja tutkimuksen tuottama osaaminen tukee nykyistä paremmin työllisyyttä ja työmarkkinoiden uudistumista. Korkeakoulujen kanssa yhteistyössä valmisteltavien toimenpiteiden tavoitteeksi hallitus on asettanut, että korkeakouluista valmistuu nykyistä enemmän osaajia alueille ja aloille, joilla on tai ennakoitavana olevan työmarkkinatarpeita. Toimenpiteillä vaikutetaan osaavan työvoiman tarjonnan merkittävään kasvuun etenkin pitkällä aikavälillä. Korkeakoulujen koulutusvastuita koskevilla laajennuksilla vaikutetaan tähän tavoitteeseen. Uusilla koulutusvastuilla ratkaistaan osaksi osaamisen nykyistä parempaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista eri aloilla ja eri alueilla.

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnon tadenomi (AMK) Savonia-ammattikorkeakoululle lisättävä koulutusvastuun täsmennys tietojenkäsittely helpottaa pitkällä tähtäimellä Itä-Suomen alueen ICT-alan osaajien pulaa. Uusi koulutusvastuu vahvistaa mahdollisuuksia Itä-Suomen korkeakoulujen yhteistyölle sekä vahvistaa koulutuksen ja tutkimuksen laatua ICT-alalla.

Tekniikan ammattikorkeakoulututkintoon insinööri (AMK) lisättävät koulutusvastuun täsmennykset tieto- ja viestintätekniikka Karelia-ammattikorkeakoululle, Satakunnan ammattikorkeakoululle ja Yrkeshögskolan Novialle, sähkö- ja automaatiotekniikka Lab-ammattikorkeakoululle ja Turun ammattikorkeakoululle sekä tuotantotalous Savonia-ammattikorkeakoululle vastaavat valtakunnalliseen ja alueelliseen osaajapulaan. Uudet koulutusvastuut vahvistavat myös korkeakoulujen alueellista yhteistyötä.

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon lisättävät koulutusvastuut suuhygienisti (AMK) Tampereen ammattikorkeakoululle, toimintaterapeutti (AMK) Karelia-ammattikorkeakoululle sekä kuntoutuksen ohjaaja (AMK) Laurea ammattikorkeakoulu helpottavat sosiaali- ja terveysalan valtakunnallista ja alueellista osaajapulaa. Kuntoutuksen alan uudet koulutusvastuut ja vahvistavat ikäosaamisen kehittämistä

ammattikorkeakouluissa. Kasvaviin suun terveydenhuollon tarpeisiin vastataan lisäämällä suuhygienistikoulutusta.

Muilta osin koulutustarpeisiin voidaan vastata nykyisten koulutusvastuiden puitteissa.

Esityksillä ei ole vaikutuksia valtiontalouteen. Ammattikorkeakoulujen uudet koulutusvastuut toteutetaan ammattikorkeakouluille myönnetyn perusrahoituksen ja sopimuskaudelle 2021–2024 sovittujen tutkintotavoitteiden puitteissa. Uusien koulutusvastuiden toteuttamiseen ei myönnetä OKM:n erillisrahoitusta.

Uusien koulutusvastuiden vaikutukset ovat nähtävillä työmarkkinoilla vasta usean vuoden kuluttua. Toimilupien koulutusvastuita koskevat muutokset tulisivat voimaan vuonna 2023. Ammattikorkeakoulut voivat ottaa opiskelijoita uusien koulutusvastuiden mukaiseen koulutukseen, joka alkaa 1.1.2023. Ammattikorkeakoulututkinnon laajuus on alasta riippuen 210–240 opintopistettä (3,5–4 vuoden opinnot).